

İNSANLAR NEDEN SIKINTIDA?

Aydınlık Gazetesi, 19 Kasım 2016

Yıldırım Koç

Kapitalizmde ekonomik krizlerin en önemli nedenlerinden biri, eksik tüketim eğilimidir. Kapitalistler mal üretir, ancak mallar satılmazsa kâr edemez. Tüketici kitlesinin büyük bölümünü oluşturan işçilerin satınalma gücü, üretilen malları tüketmeye yetmez. Bu nedenle dış pazarlar önem kazanır. Ayrıca, işçilerin satınalma gücünün ötesinde bir harcama yapmalarını sağlayacak araçlar geliştirilir. Kredi kartları ve tüketici kredileri bu nedenle ortaya çıkar.

Türkiye’de işçi sınıfının AKP iktidarları döneminde genel sessizliğinin en önemli nedenlerinden biri, kredi kartı ve tüketici kredisi kullanımındaki patlama.

KREDİ KARTI

Sıradan bir işçi, artan ihtiyaçlarını karşılamada patronuyla mücadeleye girmek yerine kredi kartı ve tüketici kredisi kullanımını tercih etti. İnsanlar, artan sorunlarına risksiz ve bedelsiz çözümler arar. Geçici çözümlerden biri kredi kartı ve tüketici kredisi oldu.

Kapitalistler tüketimi teşvik ettiler. Gerçekte ihtiyaç olmayan birçok ürünün, televizyon ve diğer kanallardan “zorunlu ihtiyaç” kabul edilmesini sağladılar. Kredi kartları ve tüketici kredileriyle hem bankaların yüksek faiz geliri elde etmesi, hem de üretilen malların satılması gerçekleştirildi.

Bankacılık sisteminin toplam tüketici kredisi 2002 yılında 3,3 milyar liraydı. 2016 yılı Haziran ayında 297 milyar lira oldu. Tüketici kredisi kullanan insan sayısı 2002 yılında 1,3 milyondur, 2016 Haziran’ında 20 milyon 60 bindi.

Kredi kartı kullanımı da patladı. 2002 yılında 25,7 milyar lira olan kredi kartı kullanımı, 2015 yılında 548,8 milyar liraya yükseldi. 2015 yılında kredi kartıyla 491 milyar liralık alışveriş yapıldı, 58 milyar lira nakit olarak çekildi.

Böylece hem işçimiz, hem sanayicimiz, hem de bankamız mutlu oldu.

TÜKETİM PATLAMASI

İşçi, yeni tüketim mallarına yöneldi. Sanayici, krizi atlattı, kârını artırdı. Bankalar da iyi faiz kazandı.

2010-2015 döneminde, 6 yılda satılan bazı ürünler şöyledir:

11,3 milyon buzdolabı.

10,8 milyon çamaşır makinesi.

8,7 milyon bulaşık makinesi.

4,8 milyon fırın.

2,7 milyon derin dondurucu.

Bu dönemde araç sayısında da büyük artış yaşandı. Trafikteki otomobil sayısı 2002 yılında 4,6 milyondur. 2016 yılında 11,1 milyon oldu. Kamyonet sayısı da 0,9 milyondan 3,4 milyona yükseldi.

İnsanlar, borçlanarak da olsa, başlarını sokacak bir konut sahibi oldu.

Televizyonlar yenilendi. Yeni mobilyalar alındı. Mutfaklar değiştirildi. Elektrikli süpürge her eve girdi. Bilgisayar ve akıllı telefonlar sürekli olarak model değiştirdi.

Bunlar gerçek mi?

Gerçek.

Bu malları alanların büyük bölümü işçilerdi. Onlar bunları borçlanarak aldı. Sanayiciler ve bankalar da kâr etti.

Ancak burada da deniz bitti.

İşçinin asgari ücreti, memurun aylığı ve emeklinin emekli aylığının satınalma gücü yükseldi; ancak bu yükseliş bu tüketim çılgınlığını karşılayabilecek düzeyde değildi; bunun çok altındaydı. İnsanlar borçlandı. Şimdi o borçların geri ödenmesinde büyük sıkıntılar yaşandıkça, bazıları evlerini ve arabalarını kaybetmeye başlayınca, sızlanıyor. Ancak henüz mücadeleye de girmiyor, risksiz ve bedelsiz çözümler üretmeye çalışıyor.

Bu tüketim artışına ek olarak, sosyal güvenlikte kullanıcı payları artmaya başladı.

SIZLANMA VAKTİ

Sıkıntı daha da arttı; önümüzdeki aylarda iyice artacak.

Peki, işçilerimiz bu ürünlere layık değil mi?

Daha fazlasına layıklar. Ancak layık olmak ayrı, elde edebilmek ayrı. Layık oldukları bu ürünleri borçsuz elde edebilmek için günümüzde artık emperyalizme ve kapitalizme karşı mücadele etmeleri gerekiyor.